

BABASININ KIZLARI

FATMA ÇELİK

Doğan
SoLibri

Fatma elik, 1966 yılında, Mardin'in Derik ilçesinde dünyaya geldi. Kalabalık bir ailede büyüdü. İlkokulu, birleştirilmiş sınıfın tek kız öğrencisi olarak bitirdi. 14 yaşında evlendi, 23 yaşına geldiğinde 6 çocuk annesiydi.

2017 yılında, yarım kalan eğitim yolculuğunu tamamlamaya karar verdi, ortaokul ve liseyi bitirdi; halihazırda İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyoloji ve İstanbul Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Felsefe Bölümlerinde eğitimini sürdürüyor.

BABASININ KIZLARI

Yazan: Fatma elik

Editör: Emine Hızır

Yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Temmuz 2025 / 978-625-8474-87-9

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Kardelen Akçam

Sayfa uygulama: Yasemin Çatal

Baskı: Ayhan Matbaa Basım San. Tic. Ltd. Şti.

Mahmutbey Mah. 2622 Sok. No: 6/41

Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 445 32 38 / Faks (212) 445 05 63

Sertifika no: 44870

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Babasının Kızları

Fatma elik

DOĞAN SOLİBRİ
ÖRNEKTİR

İçindekiler

Halide'nin sessiz ığlığı.....	13
Toprağımızın hikâyesi.....	17
Bırakmadılar yaşayalım huzur içinde.....	42
Halide, ailenden kim kaldı geriye?.....	83
Rukiye'ye miras: Babamızın ceketi.....	116
Ömrüm yasla yazılmış, tükenmiyor dilimde ağıt.....	134
Albüm.....	177

Canım torunlarım Feyza, Ramazan, Ali, Berfin, İbrahim ve Alara'ya; bu kitap, hayallerinizi büyütmeniz, yaşamın zorluklarına karşı ayakta durmanız ve hayatın her anını dolu dolu yaşayıp kendi izlerinizi bırakmanız için sizlere bir armağan olsun.

23 Kasım sabahı, bana bineceğim uçağı unutturacak kadar etkileyici bir hikâye dinlemiştim. Yaşamı boyunca acılarla kavrulmuş, acılarını ağıtlara dönüştürmüş Halide'nin hikâyesiydi bu. Cumhuriyet'in ilk yıllarının Anadolu'sunda, Urfa'da; töre, gelenek, aşiret etrafında şekillenen ataerkil bir düzende kadınların yerini ve gerektiğinde neler yapabildiklerini ilgiyle dinlediğim bu hikâyeyi, Halide'nin ağzından, Halide'nin ağıtlarıyla birlikte sizlerle de paylaşmak istedim.

Bu kitabın yazım sürecinde desteğini esirgemeyen ve her aşamada yanımda olan yeğenim Zuhal Kapan'a teşekkürlerimi sunarım.

Fatma Çelik

Halide'nin sessiz ılığı

Yeniden doğuşun, uyanışın temsilcisi bahar, Diyarbakır topraklarında tüm ihtişamıyla, eteğini savurarak salına salına geziyordu. Bu bahar diğerlerinden farklı olacaktı sanki, öyle fısıldıyordu rüzgâr Halide'nin kulaklarına. İnsanın içini ısıtan güneşin verdiği dinginlik ve büyük odadaki televizyonda Güneydoğu'nun örf ve âdetlerini anlatan bir filmin etkisiyle farkında olmadan kendini uyanışını yaşıyordu Halide. Değişen her bir görüntü, belleğinde bazı sahneler canlandırıyor; eskilere, çok derin yaralara iniyordu.

Halide şu sıralar uyku problemi yaşıyor, kâbuslar görüyor, uykusunda ağlıyordu. Yan odada yatan oğlu bu durumu fark edip Halide'yle konuşunca Halide anladı ki, bedeni bu yükü artık taşıyamıyor. Yıllarca ona sırdaşlık eden yaşlı ve yorgun kalbine elini götürdü, "Sen de haklısın, çok kahrımı çektin!" diyerek tebessüm etti. Ailesi, çocukluğu, gençliği, evliliği, çocukları... Yıllar nasıl da birbirini kovalamıştı. Şimdi, 75'ine merdiven dayadığı şu günlerde televizyonda izlediği her sahne, böğrüne saplanan bir bıçak gibi deşip geçiyordu onu. Bu sahnelerin onu neden bu kadar etkilediğini düşünürken, derinlerde bir yerlerde bastırđı şeylerin artık yaşlı vücuduna sığamadığını, dışarı doğru sel misali akmak istediğini fark etti. Elinde olmadan yaşlar süzölüyordu acıyla yıkanmış yılların çizik attığı yüz kıvrımlarından... Akan gözyaşı mıydı, yüreği mi? Emin olmak mümkün değildi.

Geçen gün yaşadıklarını düşündü. İstanbul'dan onları ziyarete gelen, tabiri caizse eline doğmuş, kızı gibi sevdiği, görümcesi Fatime için evinde tüm çocukları ve torunlarıyla büyük bir sofraya kurmuştu. Sofra Fatime'nin en sevdiği yemeklerle bezeliydi: kabur-

ga, içli köfte, parça etli dolma, meftune, mehir ve daha envai çeşit meze... Halide evvelden beri severdi böylesi kalabalık aile meclislerini. Her fırsatta toplardı kayınlarını ve tüm çocukları, yörenin en güzel yemekleriyle bezeli sofrasında. Çeşidi bol, bereketli sofrasında görüncesi Fatime; kızları Akile, Remziye, Hatice, Nilüfer, Faika; oğulları Faruk, Remzi, Fevzi ve torunlarıyla keyifli bir soh-bete dalmışken birden suskunlaştı Halide. Çocukluğunda kurulan sofralar canlandı zihninde; ne gösterişli ne gizemliydi o sofralar. Ayırdı şimdiyle dünün getirdiklerini. Özlem doldu birden. Babası belirdi sanki başköşede, yanında anneciği, sonra tüm ihtişamıyla ablası Rukiye, kardeşleri Osman, Mehmet Sait, Abdullah, Edliye, Türkân ve Saadet. Bir hayalin içindeydi ve o an bitmesin diye içine çekiyordu hepsinin ona sevgiyle bakan yüzlerini. Bu büyümlü ana o kadar kaptırmıştı ki kendini, Akile'nin, defalarca "Anne!" diye seslendiğini duymadı.

Annesindeki bu gariplik karşısında endişelenen Akile, yavaşça omzuna dokunup hafifçe sarstı annesini. İrkilerek kendine gelen Halide, uykudan uyanır gibi gözlerini kapatıp açtı. Hâlâ omzunda olan Akile'nin elini tuttu, başını sallayarak:

"Endişelenme, iyiyim, daldım sadece."

"Bilmediğim bir şey mi var anne, garip görünüyorsun?"

"Kayıplarım geliyor şu sıra aklıma, içimi bir hüzün sarıyor birden-bire. Bana bir şeyler oluyor Akile ama ne oluyor, anlamıyorum. Sık sık geçmiş geliyor aklıma. İçimden bağırarak, yaşadıklarımı tüm dünyaya haykırmak geçiyor. Neden böyle oluyor, hiç anlamıyorum."

Akile evvelden beri annesinin en yakını hatta sırdaşı olmasına rağmen onun bu haliyle ilk kez karşılaşmanın şaşkınlığını yaşıyordu. Annesi hissettiklerini herkesin içinde, bu kadar açık bir şekilde hiçbir zaman ifade etmezdi. Zaman zaman onunla paylaşırdı ama yine de bu kadar yoğun duygu barındırmazdı söyledikleri. Halide'nin bu sözleri sofradakileri de şaşırtmıştı; onun bu yoğun duygu yüklü haliyle ilk defa karşılaşmış olmanın endişesini yaşıyorlardı. Ne olup bittiğini anlamak için gözlerini Halide'ye dikmiş, sessizce bekliyorlardı. Sessizliği bozan ailenin doktoru, en büyük çocuğu Faruk oldu:

“Annem; seni bu kadar üzen nedir, bizimle paylaşmak ister misin?” dedi şaşkın ama sıcak bir ses tonuyla.

“Kurbano! Yaşlanıp gidiyorum... Daha ne kadar yaşarım bilmiyorum. Geçmişe dönüp baktığımda ne çok acı toplanmış yüreğimde. Ne zor günler geçirmişim de yeni yaşıyorum sancılarını. İçim sökölüyor sanki, yutamadığım bir lokma var da ne mideme gidiyor ne dışarı çıkıyor. Bir yük gibi üstümde, bir taş gibi böğrümde. Ben taş mıyım acaba, diye düşünüyorum zaman zaman ama taş olsam çatlardım herhalde, değil mi oğlum? Geceleri zaten pek uyuyamazdım, son zamanlarda birden ağlama nöbetleri geçiriyorum. İçimdeki bir yara, bırak kabuğunun kalkmasını, yeniden oluşuyor da kanaması içimi dağlıyor. Hacı Ramazan’ın ölümüyle birçok şeyi tekrar yaşıyorum; yol arkadaşım yarı yolda bırakmış gibi hissediyorum. O hayattayken daha az düşünmemi sağlıyordu, şimdiyse her şey haram olmuş gibi bana.”

Sofradakiler sessiz ve şaşkın, dinlemeye devam ediyordu.

“Babamın, annemin, kardeşlerimin yaşadıkları... O trajik sonları... Ablamın, gözümün nuru ablamın maruz kaldıkları... Bunları bir gün olsun size anlatmadım ama tek başıma taşıyamıyorum artık. Rüyalarım giriyorlar. Geçen gece sanki hesap sorar gibi Rukiye ve Saadet girdi düşüme. Bana sitem ettiler, onları size anlatmadığım için. Söyle ki herkes bilsin bu onurlu, gururlu, yiğit babanın yiğit kızlarını diye tembih ettiler. Ben de yatakta oturdum, düşündüm ve neden kendime bu acıyı çektiyorum, artık anlatacağım, gerekirse dağa taşayayım dedim evlatlarım. Yorgun hissediyorum. Taşıyabileceğim ötesinde bir yük, tonlarca acı, sayısız ölüm ve derin bir mutsuzlukla bu yaşa geldim. Anlatacağım. Anlatacaklarım bitene, ben tükenene kadar anlatacağım. Siz de dinleyin, dinleyin ve anlatın, anlatın ki unutulmasın bu Halide kulun yaşadıkları.”

Toprağımızın hikâyesi

Halide'nin dünya üzerinde daha varlığının izi bile yokken, ataları kaderinin temelini kanla atıyordu. Buralarda kalem yazmaz kanunları, töre kanla yazardı zerre gözünün yaşına bakmadan...

Çok çok uzun yıllar önce, yaşadıkları yerden memnun olmayan, daha verimli topraklar arayışına giren Mekso Ağa (Halide'nin yedinci kuşaktan dedesi), Urfa ilinin Viranşehir ilçesine bağlı Ballica köyüne geldi. Eskiden Karacadağ bölgesi ve Ballica köyü ormanlıktı. Bölgede yanardağın patlamasıyla büyük bir değişim yaşandı. Lavların taşıdığı taşlar araziye doldurdu; lavların geçtiği yollar "lav yolu" da denilen yolu oluşturdu. Tarım arazisi azdı, geçim büyük oranda hayvancılıkla sağlanıyordu. İklimi zorluydu; yazlara kuraklık, kışlara ise dondurucu soğuklar hâkimdi.

Karacadağ eskiden krallıktı, kralın yeri Kemer Sökte'ydi. Yedi vilayeti olan Karacadağ'da yazları seminer için tüccarlar kendi eşyalarını Mandel Yaylasına çıkartır, bu yaylada büyük bir meydana tezgâh kurarlardı. Civar bölgelerden gelen halk da üç ay boyunca bu pazardan ihtiyacı olan eşyaları alırdı. Kışları ise Doğu Anadolu Bölgesi'nden göçerler, beslemekte zorlandıkları hayvanlarıyla beraber gelir, beş ay Karacadağ'da kalırdı. Havalar ısındığında, nisan ayı gibi, memleketlerine geri dönerlerdi. Muş, Bingöl, Erzurum, Siirt... Doğunun her tarafından gelenler olurdu.

Göçebelere ev sahipliği yapmasının yanında Ballica köyü civarının havasının da şifalı olduğu söylenir; suyunun ve havasının temiz olmasından ötürü Ballica, bölgenin "gelini" olarak bilinirdi. Kayalık ve taşlıklardan oluştuğu için tozu toprağı olmayan, kuru bir bölgeydi. Hatta bu konuda Yavuz Sultan Selim'e dair bir anekdot da anlatılır:

Yavuz Sultan Selim, Bağdat Seferi'ne giderken astım hastalığına iyi geldiği bilinen, meşhur bir bölge olduğu için Karacadağ'da, Ballica köyü civarında karargâh kurmuş; nefes darlığına şifa olmasını ummuş. Benzer şekilde Urfa valisinin bir dönem rahatsızlığından dolayı beş yıl boyunca yazları Ballica köyünde kaynak suyunun üstünde kon kurduğu, tedavi amaçlı kaldığından bahsedilir.

Bu şifalı, bereketli, herkesin ilk görüşte hayran olduğu topraklara yerleşen Mekso Ağa, Ballica köyünde, sahip olduğu toprakları taşlardan temizleyip verimli hale getirmeye çalışıyordu. Günden güne topraklarını genişletiyor, daha çok ekin ekiyordu. Büyüyüp serpilerek ekinlerin yanında bölgede üretimi yaygın olan pirinç için çeltik tarlaları da oluşturdu. Tarıma uygun arazi az olmasına rağmen akarsuların ve memba sularının bolluğu, bölgeyi verimli ve cazibeli hale getiriyordu.

Mekso Ağa, bu verimli topraklara sahip olduğu için kendini ve çoğunluğunu kendi soyundan gelenlerin oluşturduğu tebaasını çok şanslı sayıyordu. Ancak gözden kaçırdığı bir nokta vardı: Bu verimli topraklardan, sulak araziden haberdar olan ve faydalanmak isteyen başka insanlar da vardı. Mekso Ağa'nın emek emek işlediği bu toprakları elde etme arzusu taşıyanlar Ballica köyüne saldırıyor; Mekso Ağa ve tebaası bu saldırıları ellerindeki imkânlarla püskürtüyordu. Tüm bu mücadelelerle birlikte Mekso Ağa, toprakların verimi sayesinde bölgede büyük bir güç haline geldi. Böylece yedi köyün sahibi, on iki aşirete reislik yapan çok varlıklı bir ailenin temellerini atmış oldu.

* * *

Osmanlı Devleti paşalarından Zengü Zerin Eyüp Ağa, bu topraklara gözünü dikenlerden biriydi, üstelik kolay kolay vazgeçecek gibi görünmüyordu. Her şeyin en güzelini her zaman kendi için isteyen Eyüp Ağa, devletten aldığı güçle –ki kendisi dönemin en güçlü devlet yetkililerinden biri konumundaydı– Çıvan Aşireti'nin fermanını verdi. Ferman gereği Mekso soyundan gelen Musa Ağa ve tebaası toprakları devlet tekeline verecek ve hemen

topraklarını terk edecekti. Bu zulüm karşısında Musa Ağa, “Atadan aldığım toprakları benden hiç neden yokken alacak, devlet adıyla güç kullanmaya çalışan kansızlara verecek bir toz zerresi kadar toprağım yoktur! Bu da böyle bilinsin” diyerek Eyüp Ağa’ya gözdağı verdi.

Bunun üzerine Eyüp Ağa adamlarına, “Atları hazırlayın, güzellikle olmazsa zorla almayı da biliriz” emrini verdi.

Çok sayıda atlı Çıvan Aşireti’ne doğru dörtlüde koşuyordu. Sayıca az olan halk ve beyleri, avuçlarının içi gibi bildikleri ormanlık alanda saklanarak askerlerin onların olduğu alana gelmesini engelledi. Eyüp Ağa, “Askerlerim, olası bir pusuya karşı sizi zor duruma sokamam, geri çekiliyoruz” diye seslendi.

Askerler dönüş yolundayken aşiretin içinden ama Mekso soyundan gelmeyen, sadece kendi çıkarlarının peşinde olan bir ihtarbaz, “Durun, geri dönün! Size kimin nerede olduğunu en ince ayrıntısına kadar anlatacağım lakin siz de benim ve ailemin canını bağışlayacak ve bana kalacak yeni bir toprak vereceksiniz” dedi. Eyüp Ağa, “İsteğin derhal yerine getirilecek, sen hele de bakalım özellikle ağanın yerini bize” diyerek ihtarbazı yüreklendirdi. İhtarbaz tek tek tüm aşiretin yerini askerlere işaret etti.

Askerler döndü; taş üstünde taş, omuz üstünde baş bırakmayarak tüm ergin çağdaki erkekleri kılıçtan geçirdi. Musa Ağa ve beraberindekiler kendilerini korumaya çalışsa da pek başarılı olamadılar. Hem sayıca daha azlardı hem imkânları kısıtlıydı. Yaşanan vahşetten aşiretin reisi Musa Ağa da nasibini aldı, Eyüp Ağa’nın at üstündeyken başına vurduğu bir kılıç darbesiyle yığılıp kaldı. Ortalık kan gölüne dönmüş, ağaçların yaprakları sıçrayan kanların etkisiyle yeşilden mora bürünmüştü. Eyüp Ağa ve adamları giderken arkalarında sadece çocuk ve kadınların olduğu bir enkaz bıraktı. Haber dört bir yana yayıldı. Olayın yaşandığı gece köyde olmayanlar ve Çıvan Aşireti’yle bağlantılı diğer aşiretlerden olayı duyanlar destek amaçlı silahlanıp yola düştü. Sabaha karşı ormanlık alana vardıklarında, gördükleri manzara kanlarını dondurdu. Tanıdıkları, bildikleri, akrabaları, dostları kanlar içinde yatıyordu.

Kafasına aldığı darbeyle çok ağır yaralanan ama henüz hayatta olan Musa Ağa'yı tedavi amaçlı civar köylerden birine götürdüler. Aylarca yaralarını sardılar, eski gücüne kavuşması için ne gerekiyorsa yaptılar. Günden güne toparlanan Ağa, kafasında koca bir izle yaşamının yarattığı üzüntüyle sürekli yün kalpak giyerek yarasını saklama gereği duyuyordu.

Olaydan sonra Eyüp Ağa, bölgenin ileri gelen diğer aşiretlerinin gazabından korktuğu için tekrar bir hamle yapmaktan çekindi ancak iki soy arasındaki gizli hesaplaşmanın tohumlarını atmış oldu.

* * *

Musa Ağa'nın oğlu, Çıvan ve Meksoya aşiretlerinin lideri Osman Ağa; Şaki İbrahim Destanı'ndaki¹ üç cesur adamdan biriydi. Bu dilere destan kahramanların damarlarında yiğitlik, savaşçılık vardı. Mertliği ve cömertliğiyle bilinen Osman Ağa, Osmanlı Dönemi'nde Hamidiye Alayları'nda binbaşı olarak Hicaz-Yemen Savaşları'nda başarı kazanmış askerlerdendi. Mala mülke, paraya hiçbir zaman önem vermeyen, elindekini dağıtan ender şahsiyetlerdendi.

Mal varlığının çokluğu, arazilerinin bereketi ve her daim içten ve sıcak davranışlarıyla Osman Ağa, günden güne halkın gözünde büyümüş, çok yüksek bir mertebeye ulaşmıştı. Zamanla bölgedeki hemen hemen bütün aşiretler Osman Ağa'ya bağlandı.² Nüfuzu ve saygınlığı gitgide artan, gönüllerde taht kuran Osman Ağa'nın akraba ve dostları artık evlenmesi gerektiğini düşünüyordu. Ancak böylesine iyi özellikleri olan ağaya, kendisine layık ve yaraşır eş bulmak kolay değildi. "Ağam, soyunu kendinle götürmeyi mi planlarsın, evlen ki soyun devam etsin, atalarından aldığın asil kan çocuklarıyla yürüsün" minvalinde konuşmalara daha fazla dayanamayan Osman Ağa dört bir yana haber saldı. En sonunda

1. Ziya Gökalp'ın 1900'lü yıllarda Diyarbakır'da İbrahim Paşa'nın yöre halkına yaptığı haksızlıkları anlattığı eseri.

2. Hacı Hasan Ağa ve oğlu Mehmet Ağa'ya kadar 12 aşiret olmuştur. Bu aşiretler: Meksoya Aşireti, Çıvan Aşireti, Sata Aşireti, Türkon Aşireti, Seyfoya Aşireti, Küra Aşireti, Fanoya Aşireti, Karageçi Aşireti, Hacoya Aşireti, Şekıra Aşireti, Pora Aşireti ve Mamıka Aşireti'dir.

Adıyaman Kâhta'da yaşayan Mirdesi Aşiret Reisi Şükrü Ağa'nın, güzelliği ve becerikliliği dillere destan Havva adında bir kızı olduğunu öğrendi. Osman Ağa bu duruma çok sevindi. Çünkü Şükrü Ağa kişiliği ve alçakgönüllülüğüyle ender bulunan insanlardandı. Hemen sağ kolunu çağırdı:

"Şükrü Ağa'ya haber edin, akrabalığı şerefine nail olmak isterim. Yâren olarak kızına talibim, rızası varsa istemeye gelmek niyetindeyim."

Sağ kolu ve en iyi adamları haberi Şükrü Ağa'ya götürdü. Şükrü Ağa:

"Osman Ağa gibi kıymetli bir ağanın hısım olarak bizi düşünmesi bizim için de bir şereftir. Buyursun, gelsin."

Aldığı olumlu haber karşısında Osman Ağa tüm hazırlığını yaptı. Yüzlerce altın, hediye kumaş ve toprak mahsulleriyle Havva Hanım'ı istemeye gitti. Havva Hanım anlatıldığından çok daha güzel ve hanım hanımcıktı. Osman Ağa gibi birine güzel, her bakımdan becerikli, yüzlerce insanı çekip çevirecek bir eş lazımdı. Havva Hanım'la tam anlamıyla uyumlu bir çift oldular.

Düğüne katılan kadınlar büyük bir coşkuyla mâni söylüyordu:

*Çağırın Hokka'yı
Geydirin sakkoyı
Mibarek olsun ağa kiivre
Yengi de güvegi*

*Getirin Melegi
Geydirin yelegi
Mibarek olsun ağa kiivre
Yengi de güvegi*

Dillere destan bir düğünle dünyaevine giren Osman Ağa ve Havva Hanım'ın bu evlilikten Göze adında bir kızı ve Hasan adında bir oğlu oldu.

Bölge halkının, yazın sıcakların artmasıyla birlikte hayvanların otlaması ve süt verimini artırmak için çıktıkları Mandal Yaylası'nda keçi kılından yapılma büyük çadır olan konlar kurulurdu. Keçi kılı kullanılmasının nedeni kışın soğuğun etkileyeceği kadar sıcak, yazın ise güneşin yakıcı ışınlarının giremeyeceği ve etkileyemeyeceği kadar serin olmasıydı. Konlar; içinde ocaktan tutun da süslü yastıklı oturma minderlerine, yatağından döşəğine çeşitli bölümlere ayrılır, yaşam için gerekli tüm koşulları içlerinde barındırırdı. Bölgenin en önemli konu ise yetişkin bir adamın adımlarıyla altmış adımdan oluşan Osman Ağa'nunkiydi. İçinde bir kuyusu bile vardı! Bu insanlar için çok önemli bir gereksinimdi, içinde suyu olan bir kon... Bu nedenle bölgeye gelenler su kaynağı arayıp yakınında konaklamak yerine, "Osman Ağa'nın konuna gidelim de orada dinlenelim, onun dillere destan misafirperverliğini yaşayalım" diyerek konaklama için sık sık onun ziyaretine gelirdi. Gelenlerin en iyi şekilde ağırlanması için tüm imkânlarını seferber eden Ağa, giden misafirlerine yolluklar hazırlayıp onları uğurlamaktan da geri durmazdı.

* * *

O dönemin Kürt vilayetlerinden sorumlu olan İbrahim Paşa'yla -açgözlülüğü ve zalimliği nedeniyle halk tarafından sevilmeyen Zengü Zerin Eyüp Ağa'nın soyundan gelmesi sebebiyle- yıldızı hiç barışmayan Osman Ağa, İbrahim Paşa'ya karşı Bucaklardan Osman Ağa ve Derikli Mahmuden Aşiret Reisi olan Hacı Osmanî Reşo ile birlik oldu. Halkın uğradığı haksızlığı hazmedemeyen ağalar, İbrahim Paşa'nın yaptığı her adaletsiz davranış karşısında mazlumun kılıcı oldu, yöre halkının hak ettiği yaşamı sürdürmesi için daima ellerinden geleni yaptılar.

İbrahim Paşa ile Osman Ağa, bulundukları her ortamda bir sürtüşme halindeydi. Bir gün bir toplantıya katılmak için yaylaya gelen Osman Ağa'yı gören İbrahim Paşa oradaki ahaliye, "Gelince atının dizginlerini tutmayın sakın" diyerek Osman Ağa'nın değersiz hissetmesini, utanıp oradan gitmesini planladı.

Osman Ağa, toplantı yerine geldiğinde kimsenin inmesi için atının dizginlerini tutmaması karşısında öfkeden deliye döndü. Bir ağa için bu çok aşağılayıcı bir hareketti. “Ne cesaretle atımı tutmazlar!” diye geçirdi içinden. Öfkeden gözü ne kadar dönse de soğukkanlılığını koruyan Osman Ağa, beylerin olduğu büyük kona doğru ilerledi ve atıyla konun içine daldı. Görenler ağızları açık, Osman Ağa’ya bakıyordu. Osman Ağa, “Selamünaleyküm ey ehli kabir!” dedi gayet soğukkanlı bir sesle. Bu aslında, “Sizler yapmış olduğunuz bu saygısızlıkla şu andan itibaren benim gözümde ölüden farksızsınız” demenin en kestirme yoluydu.

Umduğunu bulamayan İbrahim Paşa yüzüne oturttuğu gevrek gülümsemesiyle:

“Ey ahali! Şu yiğidin atını tutacak birileri kalksın da yiğidimiz yanıma gelip kurulsun.”

Bir adam hızlıca yerinden kalkıp Osman Ağa’nın atının dizginlerini tuttu. Osman Ağa mağrur bir ifadeyle başı dik bir şekilde atından indi. Çok heybetli görünüyordu. Gelip başköşede yerini aldı.

Bu olayı takip eden günlerin birinde, İbrahim Paşa’nın ölen kişilerin çocuklarından miras vergisi almaya çalışması bölge ağaları için bardağı taşıran son damla oldu. Dönemin padişahına çekilen tüm telgraflar sonuçsuz kalınca, bölgenin aşiret ağaları birleşip İbrahim Paşa’ya karşı büyük bir savaş ilan etti.

Balıca Kalesi’nde cereyan eden bu savaşa bölgenin kadınları da destek oldu. Osman Ağa’nın kız kardeşi Zine, kızı Göze ve ailenin kadınları beraber seğmenlerin (en cesur adamların) silahlarının kurşunlarını doldurdu, İbrahim Paşa’nın askerlerine karşı savaşı bölge ağalarına ve akrabalarına yardım etti. Zine ve Göze seğmenler kadar cesur davrandı, cephede Osman Ağa ve askerleriyle birlikte savaştılar. Göze’nin bir aylık eşi, İbrahim Paşa’nın askerleri tarafından öldürüldü.

Savaştan ağalar galip çıktı. İbrahim Paşa’nın tüm adamlarını kılıçtan geçirerek kapısına kadar dayandılar. İki cesur Osman – Derikli Mahmudan aşiret reisi Hacı Osmani Reşo ve Osman Ağa– İbrahim Paşa’ya seslenip, “Paşa, yetmez mi artık yaptığın zulüm? Yedin yedin doymadın, sustuk. Milleti ezdin geçtin, sustuk. Dir-

**Bir kadının sustuğu yerden başlıyor hikâye.
Sessizliğin içinde saklanan bir ömür,
ağrıtların arasında yankılanan geçmiş...**

Halide, yıllar boyunca içine attığı acıların ağırlığına daha fazla dayanamadığında, hikâyesini paylaşmak ve gelecek nesillere miras bırakmak ister. Bir ömrün yüküyle yoğrulmuş sessizliği artık taşınamaz hale gelmiştir. Çünkü bazı acılar, anlatılmadığında hem sahibini hem de ardında kalanları yaralar.

Babasının Kızları, Güneydoğu Anadolu'da törenin çıkmaza soktuğu hayatları, geniş aile ve akrabalık ilişkilerini, travmaları, acıları, mücadelecı kadınları merkezine alan; bir ailenin tarihini, toplumsal ve kültürel değerlerle yoğuran bir anlatı.

QR kodu okutunuz		Dijital fiyat etiketi
		tavsiye edilen KDV'siz satış fiyatı
		₺ 260

Sertifika no: 44919	ISBN 978-625-8474-87-9	 Doğan SolLibri
	 9 786258 474879	